

kirjad

Kas eestlased jõudsid Rakverre enne soomlasi?

G. PAJOS
RAKVERE VALD

9. jaanuari Virumaa Teatajas ilmunud Pentti Kangasluoma artikliga "Soomlaste osast Virumaa vabastamisel" võib üldjoontes päri olla. Ei saa ainult nõustuda tema väitega, et soome luurajate salk oli kõige esimene üksus, mis Rakvere vabastamisepäeval, 12. jaanuaril 1919 linna jõudis.

Kel on õnnestunud lugeda Rakvere muuseumi seltsi toimetusel 1936. aastal ilmunud teost "Enamlaste võimulolemine Rakveres ja Rakvere vabastamine", võib sealt leida, et juba 11. jaanuaril 1919 hõivas üks 40-meheline 5. polgu jalaväeluurajate üksus Tõrma küla. Ühinenud Lepna mõisa piirkonnas tegutsenud väiksema salgaga, mis saadeti ööl vastu 12. jaanuari eelluurele Rakverre, Tammiku tänavale. Seejärel tungis terve üksus Rakverre. Kell 7 hommikul jõuti Rakvere vallamajja ja enne kella 8 Pikka tänavasse.

Nagu nende kahe kirjelduse

kõrvutamisel selgub on teadmist kahe luurajate grupi peaaegu samaaegse linna jõudmisega. Kui võtta arvesse öine retk, ennetasid 5. polgu mehed soomlasi umbes 7 tunni võrra. Ja ka see pole kindel, kui samast teosest edasi loeme: "Vaksali tänava nurgal kohtusime soomlastega, kes olid Haljala poolt raudteejaama piirkonda umbes kell 9 jõudnud..."

Keda uskuda? Või asuda kaasaegsete mälestuste põhjal kirjapandud Rakvere ajaloo-sündmuste valeks tunnistamisele ja ümberkirjutamisele? □